

ЈЕДАН ТИМ

СРЦЕМ СВИМ

*ЗАХВАЉУЈЕМО СЕ ФУДБАЛСКОМ САВЕЗУ
СРБИЈЕ НА ПОМОЋИ У ОБЈАВЉИВАЊУ ОВЕ КЊИГЕ*

Небојша Петровић

ПИКСИ
СВЕ ЗА ДЕСЕТ

M

Vukotić
Media

Март, 2022.

*Фудбал је уметношћу. Да би се неко бавио уметношћу,
мора да буде креативан. Да би био креативан, мора да
поседује фудбалску интелигенцију.*

Драган Стојковић, март 2021.

Небојша Петровић

ПИКСИ СВЕ ЗА ДЕСЕТ

M

Vukotić
Media

Март, 2022.

МАГИЈА КОЈА ТРАЈЕ

Београд, јул 2010.

Телевизијски студио у Љутице Богдана

Угостио сам га у својој емисији, само неколико дана након што је освојио титулу шампиона Јапана с Нагојом Грампус Ејт и направио први велики подвиг у тренерској каријери. Знам колико воли фудбал и било ми је много драго што је доказао да поред изузетних играчких квалитета поседује и дар да своје знање пренесе на млађе. Испричао ми је тада разговор с власником *Тојоше* који је водио на почетку сезоне.

– Седели смо на вечери и господин Шоићиро Тојода ми је рекао да ће у случају да Нагоја постане шампион, саградити нови стадион и назвати га „Драган Стојковић Пикси“. Ја сам свој део посла обавио, сада је на њега ред.

Причали смо у тој емисији о разним темама. Осврнуо се на период када је обављао председничку функцију у Фудбалском савезу и Црвеној звезди, говорио о шансама репрезентације Србије на Светском првенству у Јужној Африци, повратку Роберта Просинечког у Београд, препороду Игора Бурзановића под његовом командом у Нагоји, голу који је постигао у ципелама на утакмици против Јокохаме.

Наравно, пустио сам на екрану снимке његових најбољих потеза током каријере. Голове против Шпаније, дриблинге против Аргентине, мајсторије у оба меча с Миланом, гол из корнера против Партизана, плотун против Лирије, бравуре у дресу Марсеја, волеје и лобове из Радничког када је са 16 и по година скренуо пажњу на себе и изазвао дивљење југословенске и европске фудбалске јавности.

Евоцирао је успомене, присећао се анегдота и описивао детаље као да су све те утакмице игрane претходне вечери. Иначе, важи за особу с фотографским памћењем и врло је тешко

пронаћи моменат у његовој каријери за који ће вам рећи да се не сећа ниједне секвенце.

Задржали смо се у причи на утакмици против Шпаније. Логично, то су голови који су му обележили каријеру. Сви светски медији брујали су после симултанке у Верони о магији југословенског виртуоза и поредили га са Дијегом Марадоном.

Нисам му тражио да ми опише ситуацију пред голом Зуби-зарете, када је Мартина Васкеза послао у празно и на чудесан начин довео нашу репрезентацију у вођство.

Нису ме занимала ни сећања на други гол из слободног ударца, за који је добио јавне похвале краља Пелеа. Све су то детаљи о којима је причао милион пута у разним другим интервјуима и телевизијским емисијама.

Изазов је био да пронађем нешто чега се неће сетити. Или ће бар морати мало да размисли. Питао сам га за име играча Шпаније коме је протурио лопту кроз ноге у 120. минуту утакмице у Верони.

Пикси је зажмурио на једно око и направио покрет руком као да жели да укључи светло у тамном ходнику меморије и одува паучину са одавно заборављеног детаља.

– Да није Рафа Паз – рекао је после дужег размишљања, али је тон којим је то изговорио недвосмислено стављао до знања да је далеко од тачног одговора.

Овде ми дозволите да вам скренем пажњу на један веома важан детаљ у читавој причи. То није било обично протурање кроз ноге. Тај ‘тунел’, како га називају колеге из угледних иностраних листова, фудбалери углавном практикују кад желе да понизе противника. И то у безбедној зони терена, у безбрижном периоду утакмице и при убедљивој предности своје екипе. Другим речима, када је резултат у сефу.

Стојковић је то учинио у последњим секундама меча од чијег је исхода зависила судбина југословенског фудбала. Урадио је то у непосредној близини свог шеснаестерца, где је свака грешка кобна јер голмана доводи у безизлазну позицију. И све се догодило при резултату 2:1, када је Шпанија евентуалним голом могла да се извуче из мртвих и да у великој

психолошкој предности дочека извођење једанаестераца.

Најважније од свега, намера нишког мађионичара није била да понизи противника. Тај потез је имао вишеструку корист. Дефинитивно је срушио морал шпанских фудбалера, уништио им последњи атом снаге и у њима убио вољу за изједначењем.

Ко је тај Шпанац који је себи дозволио луксуз и у тако критичном моменту неопрезно кренуо у пресинг на дриблера са Паси пољане?

Размишљајте и ви током читања ове књиге. Могу да вам помогнем једним податком – није Рафа Паз.

Аутор

Раднички, Ниш

СТИГАО ЈЕ МАЛИ ЧУДОТВОРАЦ

*Раднички је мој живот, ту је све
почело, ту се и завршило*

МОГУ ЛИ НЕШТО ДА ВАС ЗАМОЛИМ?

Ниш, октобар 1983.

Улица Мајановског, број 2

Ушао је у учионицу и остао затечен призором који је видео. Његови школски другари из четвртог разреда програмског смера средње Економске школе били су неуобичајено тихи и сви су седели у својим клупама иако је наставник још увек био у зборници. Пажњу им је заокupiо текст у часопису који је додан из руке у руку, изазивајући весели жамор међу ученицима и изразе лица који су јасно указивали на понос и задовољство.

– Шта то читате? – упитао је знатижељно.

– Зар ниси видео, новине пишу о теби – одговорио је другар из прве клупе и показао му часопис.

Није било први пут да новинари пишу о талентованом фудбалеру из Ниша, који куца на врата младе репрезентације Југославије, али су то углавном били кратки текстови у локалној штампи. Тако се у јулу 1981. године, појавио чланак у *Нишким новинама* с припрема првог тима Радничког на Борском језеру. Уз детаљан извештај с прве контролне утакмице против Хајдук Вељка, у којој је забележена убедљива победа од 6:0, и изјаву шефа стручног штаба Душана Ненковића да је презадовољан радом свих фудбалера и да ће његова екипа спремно дочекати почетак првенства, нашло се места и за кратак оквир са насловом „НОВАЈЛИЈЕ“:

На Борском језеру њуном њаром њренирају и нови чланови Радничког: Стојанов, Бејановић, Циновић, Ђекић и Васић. С

првошћимцима је и полетшарац Стојковић (16 година), пошћио у Радничком постоји пракса да се шаленћовани омладинци воде на припреме првој шћима како би се привикавали на професионалне обавезе. За малој Стојковића кажу да је један од највећих шаленћиа који се последњих година појавио у омладинској школи Радничкој.

За разлику од фудбалских стручњака који су већ дуже време у својим тефтерима имали записано његово име, уредницима *Нишких новина* се у потпису за фотографију омакла грешка која у том тренутку никоме није привукла посебну пажњу. Писало је „РЕДОВНА ПРОВЕРА ФУНКЦИОНАЛНИХ СПОСОБНОСТИ – доктор Миленовић и млади Стојановић“. Кома би пало на памет да ће тај ‘мали Стојановић’ врло брзо постати ‘магични Стојковић’ и да ће само три године касније бранити боје А репрезентације Југославије на Европском првенству у Француској?

Није се ни он превише узбудио због погрешно написаног презимена. Било му је драго што се на фотографији налази у друштву Боже Миленовића, врхунског медицинског стручњака и особе која ће му својом добротом прирасти за срце, а од које ће га несрећна судбина заувек одвојити баш на том Европском првенству 1984, током утакмице са домаћином Француском.

Било је у новинама још неколико штурих извештаја с припрема у којима се наводи да млаћи фудбалери Радничког излазе на терен одмах после доручка, два сата пре старијих колега који конкуришу за најбољу поставу у првом колу новог шампионата, да се ради паклено како би се надокнадио одлазак искусних Пантелића, Митошевића и Мартиновића, а да се ретки слободни тренуци између тренинга и контролних утакмица користе за брзопотезне партије шаха и стоног тениса.

– Погледај, није обичан текст. И нису било какве новине! – одушевљено је рекао ученик из прве клупе.

И заиста, ово је ипак било нешто посебно. Интервју за *Темпо*, најчитанији спортски часопис на простору целе Југославије. Две стране посвећене великој нади југословенског

фудбала, клинцу из Ниша који се на фотографији са десне стране стидљиво смешкао, у жутој поло-мајици и излизаној тексас-јакни.

У чланку који је потписао Дарко Шаренац писало је:

„Он воли фудбал, а обожава филозофију. Воли игру, али драга му је и школа. Воли тренере, али поштује професоре. Врло је талентован фудбалер, а и врло добар ученик. Ко је тај вундеркинд коме школа не смета да буде одличан фудбалер, а не смета му ни фудбал да буде узоран ђак?

Питање није тешко јер је овај осамнаестогодишњи момак већ стандардни члан омладинске репрезентације Југославије, везни играч офанзивних карактеристика, један од највећих талената на овим просторима.

Име му је Драган Стојковић. Један голобради дечак, који као да је састављен од некакве пенушаве материје. Витак, танак и лаган. Висок је 174 центиметра, тежак 68 килограма. Лепршаве, свиленкасте, равне косе. Бледог, узаног и насмешеног лица. Тананих руку и ногу.

А на терену, када потрчи, као да неким невидљивим једром користи струјање ваздуха и креће се куд га ветар понесе. Тихо и нечујно. Утисак је да ће пасти ако га мало јаче подбодеш. Али, врага. Пробај да га зауставиш. Предрибла те неким својим штосом, неким гегом, скоком или вештином. Одоше и он и његова пена на једну страну, а ти оста на другој. А кад шутне лопту са 20 метара (често и са 30), она најчешће заврши у рашљама противничког гола. Ако не верујете, питајте голмана Хајдука Зорана Симовића.

– Не смета ми улога резерviste у Радничком. Ето, против Хајдука сам добио шансу у 55. минуту и затресао мрежу захваљујући томе што сам студирао њихову игру док сам седео на клупи. Зашто баш са 20 метара и зашто баш у рашље? Зато што сам тако одлучио док сам се спремао да уђем у игру. А слично се догодило и на утакмици са Сент Галеном.

На припреме омладинске репрезентације у Панчеву понео је свеску са цитатима грчких филозофа. Драган о њима говори као да је реч о његовим другарима.

– Епикур, који је учио о задовољству као о највишем добру и мерилу вредности. Демокрит, који је тврдио да се ствари формирају из атома и празног простора. Анаксимен, који је бескрајност поистоветио с ваздухом. Онолико времена колико проведем на тренингу, толико посветим и учењу. Два сата тренинга, два сата учења. Мора да се успостави нека равнотежа. У животу је добро само оно што је уравнотежено.

Види малог. Филозоф у пракси.

– Амбиције су ми да завршим средњу школу, да се упишем на Економски факултет, одслужим војску и postanем стандардни првотимац Радничког. Наравно, жеља ми је да доспем и до најјаче репрезентације Југославије.

Хоће ли цео живот посветити фудбалу?

– То зависи од безброј околности, пре свега од тока којим ће се развијати моја каријера. Срећа је врло важан фактор у животу. Боље ти је без талента него без среће. Ако си срећан, онда си и талентован. Без погодног стицаја околности нема ни напретка.

Прави филозоф, са мало речи много каже. А шта каже о разлозима због којих је одбио понуде Звезде и Партизана?

– Београд је за једног матуранта мач са две оштрице. Шта ће мени њихови милиони ако не завршим школу. Било би превише да у истој години променим и клуб и школу. Зато сам одлучио да останем у Радничком и нисам се покајао. Неке ствари треба да се развијају онако како је природа замислила. Све у своје време, Београд није далеко. Стрпљење је важна особина о којој се у нашем окружењу мало води рачуна. Проблеми се решавају преко реда, брзоплетим потезима, акцијама, предлозима, одлукама. А у том случају превиди су честа појава.

Стрпљив је и на клупи Радничког јер још није стекао статус стандардног првотимца.

– Верујем свом клубу и свом тренеру. Они знају шта је за мене најбоље у овом тренутку. У принципу, кад почнем утакмицу ја је и завршим. Ако почнем са клупе, уђем у тренутку када тренер процени да сам најкориснији за екипу. У међувремену посматрам игру, студирам противника, припремам

се и знам да ћу сигурно добити шансу. Не љутим се кад нисам у стартној постави мада признајем да ми није пријатно. Ја то решим у себи теоријом о стрпљењу, која је врло корисна и умирујућа.

Пријају му мишљења многих стручњака да је један од највећих талената југословенског фудбала свих времена.

– Рекли су то и за Мркелу, ја не бих журио с проценама. Таланат је једна ствар, а развој тог талента сасвим друга. Шта се крије у једном играчу може да се закључи тек за неколико година. Знам многе славне фудбалере којима нико није прорицао велику каријеру. А знам и оне које су сви хвалили, а они ништа нису постигли. Трудићу се да не останем дечко који обећава. Само стрпљиво.

Прија ли му слава?

– Искрено, врло ми прија. Људи ме препознају на улици, популаран сам у разреду и међу девојкама. Драго ми је што ме сви тапшу по рамену.

А новац?

– Слажем се са изреком да новац квари људе и настојим да ме не исквари. И неће. Све што зарадим дајем родитељима или стављам на штедну књижицу. Не разбацујем се, али волим лепо да се обучем. То ми је једина пасија, па шта кошта, нека кошта.“

На крају интервјуа Стојковићу је постављено занимљиво питање.

– Желите ли једног дана да постанете југословенски Кројф?

– Не, остаћу оно што јесам, Пикси – одговорио је као из топа, схвативши истог тренутка, на основу зачућеног израза лица *Темповој* репортера, да ће морати да понуди и неко додатно образложење.

– Мене сви зову Пикси по оном јунаку из цртаног филма. И зато бих волео нешто да вас замолим.

– Наравно, само реци – потврдно је климнуо главом Дарко Шаренац.

– Много би ми значило да у наслову овог интервјуа пише – ПИКСИ!

ДРАГАНЕ, ПОЖУРИ, ПОЧИЊЕ ПИКСИ

Хана-Барбера је била америчка продуцентска кућа, лидер у производњи телевизијских серија и сектору анимираног цртања. Основали су је Вилијем Хана, Џозеф Барбера и Џорџ Сидни 7. јула 1957, са седиштем у Холивуду. Временом је постала једна од највећих филмских продукција која је на свом врхунцу имала 1.000 запослених и заједно с подружницом *Руби-Сџирс* полагала право на 250 серија и филмова, као и на огроман број уговора за коришћење имица најпознатијих цртаних јунака у свету.

Након што је Вилијем Хана преминуо 2001, његова фирма је банкротирала, најпре на пољу серија, а 2009. и на пољу филмова. Данас је *Ворнер брос анимејшн*, законски власник 100 одсто права на све што је поседовала компанија *Хана-Барбера*.

Цртани филм *Пикси, Дикси и Госиодин Џинкс* био је заштитни знак ове чувене филмске империје, а његови ликови, два миша и мачак, омиљени јунаци деце широм света шездесетих и седамдесетих година 20. века. Пикси и Дикси су два несташна миша који се боре с мачком господином Џинксом. Џинкси, како су га звали малишани на овим балканским просторима, стално је смишљао генијалне трикове како би се дочепео два мала непријатеља, али је у тој неравноправној борби најчешће извлачио дебљи крај. За дивно чудо, дешавало се у неким епизодама да три симпатична цртана јунака буду и пријатељски расположени једни према другима. Пикси и Дикси су носили плаве лептир-машне, док је Џинкс био препознатљив по карактеристичном црвеном прслуку.

– Зашто Пикси, а не Дикси? Не знам. Вероватно зато што се цртани звао *Пикси и Дикси*. Да се звао *Дикси и Пикси*, можда

бих био Дикси – смеши се Стојковић много година касније, док у руци држи копију *Темјовој* интервјуа из 1983.

– Човече, колико је времена прошло. Сећам се тог интервјуа. Ушао сам у учионицу, сви нешто читају. Чини ми се да је био час географије. Тридесет ученика у разреду и сви читају *Темјо*. Одушевио сам се. Тачно је да сам на репрезентативна окупљања носио књиге грчких филозофа. Волим филозофију и историју. Привлаче ме историјски подаци, не смемо да заборавимо да ова планета постоји захваљујући историји. Од ње се не живи, али није наодмет знати нешто о својој земљи и свом народу. О тим одрицањима и жртвама које припадници једне нације морају да поднесу да би дошли до својих циљева. У ери модерне технологије фудбалери су заборавили књигу и окренули се *Инстаграму*, *Твиттеру* и другим друштвеним мрежама. Ја то могу да разумем. Живимо у таквом времену и не треба им замерити. Битно је да то сведу на нормалну меру и да воде рачуна шта каче и како коментаришу. Не бих волео да са играчима које тренирам због тога уђем у неки проблем.

Када су Вилијем Хана и Џозеф Барбера нацртали Пиксија, Диксија и Мистер Џинкса, носу ни слутили да ће један други Пикси засенити славу њихових јунака.

– Обожавао сам тај цртани филм, био је популаран међу клинцима. Имао сам три другара с којима сам играо фудбал на улици иза своје куће. Сваког дана око 19 часова и 15 минута, без обзира на резултат, прескочио бих ограду и отрчао да одгледам нову епизоду. Довољно је било да мајка изађе испред куће и викне: „Драгане, Пикси.“ После сам се враћао на терен да наставимо с фудбалом. Нисмо играли на време него ко први постигне десет голова тај је победник. Дешавало се да буде 8:5 за нас или 9:9... Буде нека велика фрка, а другар каже: „Хајде брже да дамо гол, сад ће овај Пикси да одјурри на цртани филм.“ Надимак је остао од другара из комшилука. Ко је очекивао да ће ме пратити целог живота и да ће, на неки начин, постати моја лична карта.

Пикси, Пикси, Пикси!

Боље звучи него Дикси, зар не?

